

Til: Humanistisk fakultet v/ studiedekan Gunn Enli

Dato: 3. april 2019

Studiekvalitetsrapport fra ILOS for perioden 2015–2018

Statusbeskrivelse

Porteføljen

Instituttets overordnede programportefølje har gjennomgått få endringer i tidsperioden.

Instituttet har fire programmer:

- Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap (bachelor)
- Europeiske språk (bachelor)
- Allmenn litteraturvitenskap (master)
- Europeiske språk (master)
- Linguistics and its Applications for a Multilingual Society (LAMUSO) (master), som hadde første opptak i 2014 og siste opptak i 2018. Instituttet har nå søkt om nedleggelse av programmet¹ med virkning fra 2020.
- Årsenheter:
  - Allmenn litteraturvitenskap
  - Engelsk
  - Fransk
  - Italiensk
  - Russisk
  - Spansk
  - Tysk
- Nedlagte årsenheter:
  - Portugisisk (nedlagt)

Bachelor- og masterprogrammene Europeiske språk har begge syv studieretninger. Begge, men kanskje særlig bachelorprogrammet, har gjennomgått betydelige endringer i perioden.

1. Følgende studieretninger på Europeiske språk (bachelor) er nedlagt:
  - a. Nord-Amerika-studier
  - b. Latin-Amerika-studier

---

¹ Se redegjørelse for dette i søknad om nedleggelse, saksnr. 2010/3471

c. Portugisisk²

Nedleggelsene skyldes sviktende rekruttering, dårlig gjennomføring og avganger i fagmiljøene. Nord- og Latin-Amerika som fagområder er videreført på hhv. studieretningene engelsk og spansk. Portugisisk tilbys i dag kun som 40-gruppe. Alle fagområdene tilbys på masterprogrammet Europeiske språk.

2. Alle studieretningene/emnegruppene har gjennomgått omfattende revisjoner. Viktigst er arbeidet med nedleggelsen av disiplinspesifikke fordypninger i 80/100-gruppene. Fordypningene hadde svært spesifikke krav til emnenes innhold, forutsatte en helt bestemt faglig sammensetning av fagmiljøet og var ressurskrevende å drive. Kravene gjorde det ikke minst vanskelig for studentene å fullføre med riktig kombinasjon og å finne passende emner under studier i utlandet som kunne godkjennes og innpasses i graden. I dag har studentene større valgfrihet, utveksling er lettere å innpasse og fagmiljøene har en mindre privatisert³ emneportefølje, som samtidig er mindre ressurskrevende å forvalte.
3. I forlengelsen av arbeidet nevnt i pkt. 2, har instituttet også gjennomført en omfattende rasjonalisering av fagenes 40-grupper. Vi har i perioden nedlagt mer enn tyve 40-grupper, som til dels har vært svært spesialiserte og stilt store krav til emnetilbud og -rotasjon. Fra 2019 tilbyr instituttet 12 40-grupper.
4. Antall emner i tidsperioden har vært stabilt⁴.

Studiekvalitet

1. Søkning

Søkertallene til alle programmer på ILOS er stabile over tid. Unntaket er engelsk, som får stadig flere søkere.

---

² Både bachelorstudieretningen og årsenheten ble nedlagt i 2018, se 2010/1866 lnr 149, og sak 2013/1528 lnr 15.

³ Vi bruker begrepet «privatisert» og emner som over lang tid undervises av kun én enkelt ansatte og som kolleger i fagmiljøet på grunn av emnets faglig spesialiserte innhold ikke umiddelbart kan overta undervisningen av.

⁴ I 2015 var det 444 aktive emner på ILOS. 2018 var tallet 422 (FS-rapport 220.001). Instituttet tilbød undervisning i 187 emner høsten 2018 og 183 våren 2018.

Årsenhet⁵

Søkertallene til årsenhetene våre de siste årene holder seg stort sett jevnt. Engelsk stiger i perioden 2011–2018 (men har et unormalt år i 2018). Årsenhetene har høyere antall søkere per studieplass enn bachelorprogrammene.

Bachelor⁶

Søkertallene til bachelor de siste årene holder seg stort sett jevnt, med unntak av engelsk – som stiger – og estetikk – som synker svakt. Allmenn litteratur og russisk har hatt variable søkertall de siste årene. Lavest antall kvalifiserte 1.pri-søkere har i synkende rekkefølge: tysk, italiensk og PTBKS (polsk, tsjekkisk, bosnisk/kroatisk/serbisk).

Master⁷

Søkertallene til masterprogrammene har holdt seg stort sett stabile fra første opptak i 2015. Masterstudieretningen English Literature, American and British studies er suverent på topp i antall kvalifiserte førsteprioritets-søkere, og eneste studieretning hvor antall kvalifiserte 1.pri-søkere har steget tydelig. Denne studieretningen og programmet Allmenn litteraturvitenskap er de to eneste masterstudiene ved ILOS med konkurranse om plassene. I perioden 2015, 2016 og 2017 har både italiensk, English Language og tysk hatt færre enn ti kvalifiserte 1.pri-søkere i to av tre år. For LAMUSO gjelder dette alle tre årene.

2. Inntakskvalitet⁸

Det er stort sett jevn inntakskvalitet/like poenggrenser de siste årene. Unntaket er årsenheten tysk, som har fått noe bedre søkere i perioden. Bachelorstudiene har stort sett lavere inntakskvalitet enn årsenhetene, bortsett fra tysk og allmenn litteratur. Tysk har den dårligste inntakskvaliteten på bachelor over tid. På master er det svært stabilt. Det er ikke konkurranse om plassene på andre studieretninger enn English Literature, British and American Studies og Allmenn litteratur. De siste fire årene har karaktersnittet til sist opptatte søker på disse to studieretningene ligget mellom B og C. Det er riktignok et sammenfall mellom inntakskvalitet og gjennomføring på disse studieretningene, men generelt har vi ikke noe omfattende tallmateriale som gjør oss i stand å påvise noen årsakssammenheng mellom inntakskvalitet og gjennomføring.

---

⁵ Tableau-rapporter (logg inn med brukernavn@uio):

[Antall 1.pri-søkere per studieplass, bachelor og årsenhet, 2011–2018](#)

[Antall kvalifiserte 1.pri-søkere 2011–2018, årsenheter](#)

[Antall kvalifiserte 1.pri-søkere 2011–2018, bachelor](#)

⁶ Se forrige

⁷ [Antall kvalifiserte 1.pri-søkere 2015–2018, master](#)

⁸ Inntakskvalitet: [Poenggrenser, bachelor og årsenhet, 2011–2018](#) (OBS: ordkvote, ikke førstegangsvitnemål)

3. Gjennomføring

Instituttets årsplaner fra 2016 til i dag har hatt økt gjennomføring av grad som den sentrale målsetning i arbeidet med studiene. ILOS' ledelse har siden 2016 hatt som overordnet mål at gjennomføring med tiden skal bli 2/3 av de som begynner på studiet. Alt i alt er gjennomføringstallene nokså stabile, men de varierer sterkt mellom studieretningene.

a. Gjennomføring på emner

ILOS fører statistikk for gjennomføring på emner, uavhengig av programtilhørighet⁹. Det er få endringer over tid av betydning i tidsperioden 2015–2018. Høstsemesteret har totalt gjennomgående lavere gjennomføring enn vårsemesteret. Dette skyldes i stor grad gjennomføring i emner gitt i 1. og 2. semester på bachelor-nivå. Instituttet mener at et visst frafall i 1. semester/ på 1000-emner må forventes, men ser samtidig at den økte gjennomføringsraten i 2. semester i større grad bør resultere i økt gjennomføring på graden. Gjennomføringen på emner er bedre enn på grad. På engelsk og allmenn litteratur er gjennomføringen på emner høy, mellom 75–85%, mens det på resten av studieretningene er mellom 50–65% gjennomføring på emnenivå.

b. Gjennomføring på grader

Totalt er antallet fullførte grader i perioden 2011–2018 nokså stabilt, men noe lavere for rapporteringsperioden, særlig de tre siste årene.¹⁰ Riktignok har antallet aktive studenter sunket fra rundt 2300 til 1600 i samme periode, men vi ser at rundt to tredjedeler av denne nedgangen kan forklares med nedleggingen av de tidligere bachelorprogrammene i språk og Europeiske og amerikanske studier¹¹. Det er for tidlig å si noe definitivt om utviklingen for kullene fra 2016 og fremover.

---

⁹ Kilde: FS. Se vedlegg, *ILOS gjennomføring emner 13–18*

¹⁰ Se Tableau, *GST2 UiO Studenter, kvalifikasjoner, studiepoeng*: <https://rapport-dv.uhad.no/#/views/GST2UiOStudenterkvalifikasjonerStudiepoeng/Studenterkvalifikasjonerr?:iid=2>

¹¹ Spesielt språkprogrammet hadde svært mange studieretninger, og mange på fag som ikke ligger til ILOS. Dette betyr at studentene var aktive studenter ved ILOS, men avla studiepoeng på andre institutter. I dag er det, med unntak av faget estetikk, større samsvar mellom instituttet, programtilhørighet og studiepoengproduksjon. Nedgangen skyldes altså for en stor del avviklingen av programmer hvis studenter i dag ikke har faglig tilhørighet til ILOS.

Bachelor:

1. Gjennomføring totalt:

Fremstillingen er basert på kullene 2011–2015. Bachelorrapporten i Tableau viser at det på begge programmene er store variasjoner innad. En generell observasjon er at 50% av programstudentene har falt fra studiet i perioden fra slutten av 1. til slutten av 2. semester.

Det er kun tre studieretninger på bachelor som ligger over HF-snittet på ca. 30%.

Tabell 1: Gjennomføring bachelor og årsenhet i prosent¹²

Studieretning	Bachelor (snitt kullene 2011-2015) %	... av antall startende studenter	Årsenhet normert tid, snitt 2015-17 %
Polsk, tsjekkisk, BKS	11	9 ¹³	
Tysk	13	97	23
Spansk	16	153	19
Italiensk	22	113	33
Estetikk	23	232	
Russisk	23	225	24
Fransk	31	175	33
Engelsk	36	342	36
Allmenn litteratur	47	262	44

Gjennomføringen følger i stor grad gjennomføring på emner: Allmenn litteratur og engelsk har også på grad bedre gjennomføring. Gjennomføringen korrelerer også gjennomgående på bachelorstudieretning, årsenhet og lektorprogram¹⁴. Årsenhetsstudentene er flest og definerer derfor i større grad snittet på lavere nivå. Bachelorstudenter har dårligst gjennomføring.

Hvis vi ser på gjennomføringssnittet av kullene 2011–2015, er dette likevel stabilt. Av tabellen fremgår det imidlertid at studier med mange studenter også har best gjennomføring. På bachelor er halvparten av studentene på de tre studieretningene som gjør det best (med et snitt på 38%).

¹² Gjennomføringstallene for bachelor omfatter kullene 2011–2015. 2015 er det siste kullet som ble ferdig i rapporteringsperioden. Tall for årsenheter omfatter kullene 2015–17.

¹³ Første kull 2015

¹⁴ Denne observasjonen er imidlertid – som alltid – med forbehold om små tall på noen av studieretningene.

Den nest yngste aldersklassen (21–24) gjennomfører i størst grad, etterfulgt av den yngste (20 eller yngre). For detaljert oversikt over gjennomføring per studieretning, se bachelor-rapporten i Tableau.¹⁵

2. ...på normert tid:

På Europeiske språk (EUS) var det for kullene 2011–2015 i snitt 18,5 % (25,2% gjennomførte totalt), på Estetiske studier og allmenn litteratur (ESAL) 30 % (38% totalt). Tallene tar utgangspunkt i alle som startet på programmet, og de inneholder også de som gjennomfører før normert tid.

Et annet interessant tall, er hvor stor andel av de som fullførte graden, som gjorde det på normert tid eller før.

På EUS var dette 73%. På ESAL var tallet 79%. Det er altså mulig å fullføre på normert tid, og de fleste av de som fullfører, gjør det innen denne tidsrammen¹⁶.

---

¹⁵ Hentet fra Tableau, [GST1 Bachelorprogrammer HF](#)

¹⁶ Vi tar forbehold om at en mindre andel kan ha hatt opptak og studiepoeng fra før. Et eksakt tall er vanskelig å anslå ut fra studieprogramlederrapporten i Tableau, (på EUS bachelor kan det eksempelvis dreie seg om mellom 30 og 90).

Master¹⁷:

1. Gjennomføring totalt:

Gjennomføringen totalt er tilfredsstillende. For 2015-kullet var gjennomføringen markant høyere enn fakultetets snitt. Det er til dels stor variasjon mellom kullene og studieretningene. Det er imidlertid fortsatt studenter igjen i 2016-kullet. Samlet sett er det bedre gjennomføring i de fagene som har flest studenter.

Tabell 2: Gjennomføring på master ILOS, absolutte tall og prosent 2015 og 2016.

Gjennomføring MA kull h15 og h16 ¹⁸ , søknadsalternativer på ILOS	Startende H15	Gjennomføring % H15	Startende H16	Gjennomføring % H16	H16 aktive	Gjennomsnitt % 15-16 kull
English lit., Br. And Am. studies	39	77 %	25	56 %	6	67 %
Allmenn litteratur	18	83 %	16	25 %	5	54 %
Russisk, polsk, tsjekkisk, BKS	10	80 %	18	22 %	8	51 %
Fransk	16	56 %	8	38 %	2	47 %
Spansk, portugisisk	14	29 %	13	46 %	4	38 %
Tysk	8	50 %	6	17 %	3	33 %
English Language	3	33 %	5	20 %	2	27 %
Italiensk	7	43 %	4	0 %	0	21 %
Samlet ILOS	97	61 %	79	37 %	25	49

2. ...på normert tid:

På masterprogrammet Europeiske språk er det i snitt 26% som gjennomfører på normert tid. På Allmenn litteratur er tallet 33%. Samtidig var andelen på de to programmene som leverte etter to ekstra semestre mellom 30–40%. Systemet med søknad om ett eller to semestre på overtid virker dermed å fungere. Det viser også at studenter som ikke gjennomfører på normert tid, likevel gjennomfører i nokså stor grad. Normert tid regnes i absolutte tall, og permisjoner etc. regnes ikke inn. I lys av dette mener instituttet at dette er tilfredsstillende tall.

Forbedringspotensial ser vi i arbeidet med prosjektskisse i obligatoriske emner i 1. og 2. semester og forvaltning av veiledningstiden.

Studier med særlige tall:

¹⁷ Masterstudiene ble revidert i 2013 og første kull med nye programmer startet 2015. Rapporten omhandler derfor masterkull 2015 til 2017.

¹⁸ Hentet fra Tableau, [GST1 Masterprogrammer HF](#)

Særlig lave gjennomføringstall har:

- Polsk, tsjekkisk, BKS bachelor: Studieretningen startet i 2015. Det er svært svak rekruttering og gjennomføring. Foreløpig har to kandidater fullført.
- Italiensk bachelor har god rekruttering, men svært dårlig gjennomføring (22% snitt for kullene 2011–2015). Det er god gjennomføring på emner i de første semestrene, men dette gir seg ikke utslag i gjennomføring på graden.
- Bachelor Tysk og Spansk: hhv. 13 og 16% gjennomføring (snitt for kullene 2011–2015). Tysk viser bedre tall for 2016-kullet. Spansk har på sin side en god del studenter igjen i dette kullet, og det er derfor en mulighet for at gjennomføringen kan bli noe bedre.
- LAMUSO-programmet. Hadde siste opptak 2018. Svært svak rekruttering og gjennomføring. Instituttet har nå søkt om nedleggelse av studiet fra 2020.
- Masterstudieretningene English Language, Tysk, Fransk og Italiensk: Selv etter opprettelsen av det nye masterprogrammet Europeiske språk med første opptak 2015¹⁹, har studieretningene svært dårlig søkning, og dette resulterer i svært få kandidater. Det er vanskelig å oppnå et eget, godt studiemiljø med så få studenter.
- Studier som allerede er nedlagt i perioden, er:
  - Portugisisk BA og årsenhet hadde den laveste gjennomføringen ved ILOS (under 13%).
  - Latin-Amerika-studier bachelor (20%). Fagområdet videreføres som kultur i den spanskspråklige verden.
  - Nord-Amerika-studier bachelor (22%). Fagområdet videreføres som amerikanske studier på engelsk, på BA og MA-nivå.
  - Felles for disse studiene var at søkning og gjennomføring var sterkt synkende.

Studier med særlig høye gjennomføringstall:

- Engelsk bachelor: 36%
- Allmenn litteratur bachelor 47%
- Allmenn litteratur master 54%
- English Literature, British and American studies master: 67%

---

¹⁹ ILOS' masterprogrammer med opptak til og med 2014 hadde egne studieretninger for litteratur, språk og områdestudier innen hvert av språkfagene.

4. Sviktende eller særlig god kvalitet

Instituttet ser ingen tegn på sviktende kvalitet på utdanningene.

Klager på sensur: Det er en svak økning i klager²⁰. Siden blind sensur ble innført, er antallet klagesaker der karakteren endres, steget. I periodens siste år er imidlertid karakter uforandret i en noe større prosent av sakene.

Karakterer: Karakterstatistikken er stabil i perioden.²¹

Studiebarometeret:

Studiebarometeret har ikke signifikante tall på masternivå, slik at en sammenligning av studiene ved ILOS med tilsvarende studier i Norge, blir vanskelig. En sammenligning blir også vanskeliggjort av at studier er ulikt organisert. Det finnes for eksempel ikke noe som tilsvarer bachelorprogrammet Europeiske språk. Antall respondenter er dessuten ofte svært lavt.

Europeiske språk ligger på snittet for historisk-filosofisk utdanninger innen samtlige kategorier. Målt mot alle språkutdanninger ligger Europeiske språk master litt over snittet.

På estetiske studier og allmenn litteratur, viser en sammenligning av tall ved UiO og UiB at ILOS kommer bedre ut læringsmiljø og organisering. Tallet for «Tilknytning til yrkeslivet» er svært lavt. Dette er en kjent sak for instituttet. Problematikken er blitt diskutert blant annet i programrådsmøter og fagmiljøet som ønsker å knytte nærmere kontakter til aktuelle institusjoner.

På master i allmenn litteratur var det ikke nok svarende til å gjøre noen meningsfull sammenligning.

Saker i Si-fra-systemet

ILOS har ikke hatt noen saker som er plassert på rødt i tidsperioden. Til sammen mottok instituttet 23 saker i Si fra-systemet i perioden²². Alle sakene ble behandlet på gult Disse sakene handler om undervisers oppførsel, kommunikasjon, organisering av undervisning, veiledning og tilbakemelding i undervisningsperioden, manglende oppfølging ved veiledning av masteroppgave samt innvendinger mot faglig innhold og nivå i undervisningen.

I flere av disse sakene har instituttet fått viktige innspill fra studentene som har resultert i en nærmere dialog med den enkelte ansatte og bedret undervisning. Noen av sakene har i tillegg gjort undervisningsledelsen oppmerksom på mer strukturelle problemer i emner og studieløp. Vi har

---

²⁰ Se Tableau: [Klageutvikling på ILOS-emner 2010–2018](#)

²¹ Se Tableau: [Karakterfordeling, utvikling over tid i perioden 2015–2018, per stedkode](#)

²² Noen saker ble meldt inn på rødt, men ble enten før eller etter undersøkelsen plassert på gult.

blant annet grepet tak i problemer med emner som av ulike årsaker blir såkalte «svake ledd» i et studieløp.²³ I noen av prosessene med revisjoner av studieløp, har konklusjoner fra Si fra-saker vært en viktig faktor.

Cristin

Instituttet er blitt bedt om å kommentere underviseres forskningspublisering under punktet studiekvalitet. Dette reiser noen metodisk prinsipielle i tillegg til praktiske spørsmål om utregning. Vi ser ikke at det er mulig å påvise noen årsakssammenheng mellom forskningsaktivitet og studiekvalitet. Det er derfor et spørsmål om dette er en hensiktsmessig måte å måle eller indikere studiekvalitet på.

Et annet problem er beregningen av volumet av forskning i perioden. Noen ansatte er kommet til i slutten av perioden, andre er sluttet eller gått av med pensjon underveis. Heltids- og deltidsansatte kan være svært ujevnt fordelt og endringer i antall ansatte gir større eller mindre utslag på store og små avdelinger. Høye samlede tall for et fagmiljø kan reflektere en jevnt fordelt forskningsaktivitet eller det kan være resultatet av noen få ansattes meget høye produksjon. Innad i fagmiljøene kan det være svært store forskjeller. Dette og annet gir utslag i tallene på en måte som ikke nødvendigvis reflekterer hvilke ansatte med hvilken forskningstygde studentene har møtt²⁴.

Tabell 3: Nivå 1-publikasjoner (NV1) og publiseringspoeng 2015-2015 per fagmiljø, totalt og per capita.

Fagmiljø	NV1	NV1 per capita	Publ. poeng	Pub. poeng per capita
LIT	53	5,9	81,2	9,0
ENGLABS	41	3,4	82,7	6,4
ENGLANG	55	6,9	66	8,3
FRA	32	3,6	43	4,8
ITA	10	5	8,4	4,2
SLAVISK	68	4,9	102,5	7,3
SPAPOR	30	3,8	25	3,1
TYSKNED	19	2,7	25,7	3,7

²³ Se ILOS' årsplan, utdanning tiltak 1: <https://www.hf.uio.no/ilos/om/strategi/arsplaner-rapporter/2010-2020/ilos-aarsplan-2019.pdf>

²⁴ Tabellen inneholder de vitenskapelige ansatte som har hatt undervisningen i løpet av perioden. Antallet i hvert fagmiljø varierer i løpet av perioden.

Dersom vi likevel sammenholder tallene i tabellen ovenfor med tallene for gjennomføring på studiene, er det noen sammenfall. Allmenn litteratur har relativt god gjennomføring både på bachelor og master. Fagmiljøet har samtidig gode tall for nivå 1-publikasjoner per ansatt og også flest publikasjonspoeng per ansatt. Studiene preges av at undervisning på alle nivåer går på rundgang og at flere forelesere bidrar på et og samme emne.

Engelsk språk, som bidrar vesentlig til bachelor i engelsk, ligger også høyt.

Fransk ligger i det nedre sjiktet hva publisering angår, men har relativt gode tall for gjennomføring på bachelor. Spansk og portugisisk har lignende tall, men har klart dårligere gjennomføring enn fransk.

Fagmiljøet slavisk har mange ansatte og dermed en stor produksjon. Det er også i det øvrige sjiktet for publiseringspoeng per ansatt. Disse tallene sammenfaller ikke i så stor grad med gjennomføringstallene, som ligger i det nedre sjiktet for ILOS og HF.

Italiensk har også middels tall for publisering, men nokså dårlig gjennomføring. Tysk har lave publiseringstall og også svak gjennomføring på bachelor og master.

Annet: Periodiske programevalueringer

Mot slutten av rapporteringsperioden startet instituttet periodisk programevaluering i bachelorprogrammet Estetiske studier og allmenn litteraturvitenskap og masterprogrammene Allmenn litteraturvitenskap og Europeiske språk. Egevalueringene som danner utgangspunktet for de endelige rapportene ble lagt frem for programrådene²⁵ i februar og mars. Instituttet venter nå på de eksterne panelenes rapporter og vil rapportere om resultatet av evalueringen i neste rapportering om studiekvalitet.

Internasjonalisering

Følgende punkter har vært sentrale for instituttets forståelse av og arbeid med feltet i perioden:

- Stenging av studiesenteret i St. Petersburg
  - Russisk-studenter på studieopphold ble utvist desember 2017. Instituttet inngikk en avtale om studieopphold i 2018 med universitetet i Petrozavodsk. Vi har til nå svært positive erfaringer med dette universitetet, både faglig og organisatorisk, og ønsker å fortsette med studieopphold der også i 2019.
- Forholdet mellom gjennomføring og utenlandsstudier
  - Utreisestatistikken rammes av det store frafallet i de to-tre første semestrene av bachelorstudiet. Utreiseandelen blant studenter som faktisk er igjen på studiet i 3.-6. semester, er imidlertid god. Instituttet jobber ut fra en idé om at et utenlandsopphold for fremmedspråkstudenter vil være avgjørende for evnen til å

---

²⁵ Se ILOS innkallinger, referater og dokumenter: <https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/hf/ilos/beslutninger/programrad/moterogreferater.html>

- fullføre studiet på en god måte. Det er derfor et mål at flere gjennomfører frem til utenlandsoppholdet og at dette igjen øker sjansen for å fullføre graden.
- Oppfølgingen av Erasmus-avtaler
  - Kortere studieturer i språkfagene
    - Som det fremgår av de siste årsplanene, har instituttet som mål at det i løpet av 2. semester på bachelor arrangeres studieturer til et land der fremmedspråket snakkes, i. Dette skjer allerede i:
      - Engelsk (studiesenteret i York)
      - Tysk (studiesenteret i Kiel. Endret opplegg f.o.m. våren 2018).
      - På spansk anbefaler og arrangerer faglærere ved ILOS et betalingskurs i Granada.
      - På fransk leter vi etter et alternativ til tilbudet vi tidligere hadde ved studiesenteret i Caen. Vi håper å få dette klart ilt 2019.
  - Tilrettelegging for utenlandsstudier i studieløpene
    - Instituttet mener at det i dag er godt tilrettelagt for utenlandsstudier i våre studieløp. Vi anbefaler i dag stort sett utreise i 4. semester. I flere studieløp er det 80-gruppeemner i det anbefalte utreisesemesteret. Siden den faglige profilen på emnene i dette semesteret er vid (den inneholder et mangfold av emner innen språk, litteratur og områdestudier), er det ingen store problemer knyttet til godkjenning og innpassing av utenlandsk utdanning.
  - Aktiv avmelding fra utenlandsopphold
    - Som følge av studieleders deltagelse på et seminar i januar 2018 om økt internasjonalisering som prorektor Gro Bjørnerud Mo tok initiativet til, bestemte ILOS seg for å pilotere ulike ordninger som i større grad formidlet en forventning overfor studentene om å utveksle i løpet av bachelorstudiet. Instituttet har særlig vurdert *opt out/aktiv avmelding*-løsningen og valgte italiensk og tysk som piloter. Løsningen kunne ikke gjennomføres på tysk i 2018. På italiensk ønsket vi en teknisk løsning i FS/studentweb²⁶. Dette var ikke mulig og løsningen er derfor blitt at teksten på studieretningssiden er noe endret og at studiekonsulenten informerer om våre forventninger til utreise. Vi håper med tiden å kunne ta i bruk den tekniske løsningen i studentweb og at denne kan brukes på alle bachelorstudieretninger på Europeiske språk.

Arbeidslivsrelevans

- Studiestart
  - I 2016, 2017 og 2018 har instituttet etter initiativ fra fakultetet lagt stadig større vekt på en god mottakelse av nye studenter. En del av dette har handlet om å gi dem en idé om hva de kan bruke utdannelse til. I 2018 arrangerte vi for første gang alumni-paneler (programvise). Her ble tidligere studenter invitert til å snakke om

---

²⁶ FS utvekslingsselement UTV30. Elementet kan ikke romme emner av ulik kategori (80/40/frie emner)

relevansen utdannelsen deres hadde for dem ved valg av jobb. Vi er forøyd med selve arrangementet, men ser at det bidrar til å gjøre oppstartsuken veldig fullpakket. Vi vil derfor lete etter andre former og tidspunkter for et slikt arrangement noe senere i semesteret.

- Karrierkurs
  - Som ledd i førsteårsopplegget for bachelorstudenter har vi i samarbeid med Karrieresenteret de siste to årene arrangert programvise karrierkurs. Til tross for iherdig rekrutteringsarbeid har oppmøtet vært middels. Vi opplever at kurset blir stadig bedre, men at interessen ikke er veldig stor.
- Internasjonalt prosjektsemester
  - INTERPRO gis ved ILOS i form av emnet EUS4900. Dette er et emne som krever en del av studenten selv, både når det gjelder organiseringsevne og selvstendighet. Det er derfor ikke realistisk at svært mange skal ta det. Likevel skulle vi gjerne sett en noe større rekruttering til det. Vi kommer til å se på hva vi gjøre for å bedre presentasjonen av det på nettsiden.
- Planlagte praksisemner på bachelor-nivå
  - ILOS har i flere semestre arbeidet med planer om å opprette emner av ulik størrelse som praksis kan innpasses i. Vi har vært i god dialog med fakultetets studieseksjon om dette.
- Faglige og faglig-sosiale arrangementer

Læringsmiljø

Den største utfordringen for læringsmiljøet er det store frafallet i de første semestrene på bachelor. Dertil kommer den svake rekrutteringen til mange av masterstudieløpene. Tynt befolkede studier stiller store krav til både undervisere og studenter og gjør det vanskelig å danne faglig relevante fellesskap.

1. Studiestart

I perioden 2015–2018 har fakultetet økt ambisjonene for mottaket av nye studenter i tråd med nasjonale og internasjonale trender. ILOS har fulgt opp bestillingen og er stort sett fornøyd med innsatsen. Særlig studieadministrasjonen og en god del vitenskapelig ansatte har gjort en formidabel innsats. Det er imidlertid fortsatt rom for at flere vitenskapelig ansatte engasjerer seg sterkere i studiestart og oppfølgingen i første studieår.

Studiestarts- og førsteårsopplegget for alle studieretninger ved ILOS bestod foruten fakultetets og universitets arrangementer av:

- Faglig-sosiale velkomstmøter
- Studieadministrative informasjonsmøter
- Smakebitsforelesninger
- Alumni-paneler

- Sosiale aktiviteter
  - En felles forelesning om studievaner og studieteknikk
  - Arrangementer der innreisende studenter fra et språkområde og språkstudenter på ILOS møtes (for tysk, fransk, spansk og italiensk i 2018)
  - Oppgaveskrivekurs før innlevering av kvalifiseringsoppgaver høst og vår
  - Programvise karrierkurs i februar
  - Diverse faglige sosiale aktiviteter, f.eks. ekskursjoner og besøk. Instituttets faglig-sosiale midler er blitt brukt opp hvert år i perioden.
  - Studieturer til Tyskland, Storbritannia, Frankrike, Spania og Russland
2. Oppfølging og veiledning: Alle ILOS' emner har vurderingsformer som inneholder faglig kvalifisering til eksamen. Studentene får tilbakemelding på muntlig og skriftlig kvalifisering. I denne sammenheng kan også nevnes at studieadministrasjonen kontrollerer et bredt utvalg skriftlige kvalifiseringsoppgaver i bachelorstudiets 1. semester slik at oppgaver som kan mistenkes for fusk, fanges opp. Studentene får umiddelbart beskjed om dette og mer veiledning i oppgaveskriving.

Instituttledelsens helhetlige strategiske vurdering

Når vi ser tilbake på perioden 2015 til 2018, er det klart at vi har brukt tid på arbeide frem enklere studiestrukturer. Som følge av kvalitetsreformen vokste omfanget av programmer og emner voldsomt, og dette var ikke håndterbart, hverken fra et ressurs- eller studiekvalitetsperspektiv. Den fragmenteringen som oppstod, gikk ut over emnegrupperes læringsutbytte, iblant hele emnegrupper, den forårsaket en uheldig privatisering av emner og emnekombinasjoner, og dermed også en uthuling av samarbeidskulturen om utdannelsene i fagmiljøene, slik at studieløp i flere tilfeller har manglet helhet og sammenheng. Instituttets fagmiljøer har i perioden gjort store fremskritt i arbeidet med å utforme studieløp med klart læringsutbytte og riktig progresjon. Dette har vært lærerikt, og det har gjort oss bedre rustet til fremtidige endringsprosesser.

Instituttets strategiske vurderinger for utdanningene blir detaljert beskrevet i instituttets årsplan for 2019–2021²⁷.

Planen følger UiOs tiltak for utdanning:

- Integrering og oppfølging av første års studenter
- Læringsmiljø og relevans

Dette er instituttets nåværende strategiske vurdering og tiltak på disse områdene:

---

²⁷ Se <https://www.hf.uio.no/ilos/om/strategi/arsplaner-rapporter/2010-2020/ilos-aarsplan-2019.pdf>

- Fagenes fremtid er avhengig av at bachelorstudenter gjennomfører. Instituttet ser med stor bekymring på gapet mellom antall rekrutterte studenter til bachelorstudiene og antall kandidater. Et overordnet mål er derfor at færre bachelorstudenter skal slutte på studiet i løpet av 1.–3. semester, som er de semestrene der studenter i stor grad slutter i dag. Studenter som ikke fullfører bachelorgrader, vil ikke få tilstrekkelig kompetanse i faget. Instituttets egen statistikk og kvalitative undersøkelser viser at emner som studenter tar samtidig i et studieløp, ofte har svært ulik gjennomføring. Dette tyder på at emnene ikke er bra nok koordinert, slik at risikoen for frafall øker. Vi vil derfor kontinuerlig arbeide for samordne parallelle emner bedre, og med dette sikre en så jevn gjennomføringsgrad som mulig. Tiltak vil være:
  - Videre arbeid med revisjon av studieløp for å skape mer helhet, sammenheng og riktig progresjon. Dette innebærer særlig et målrettet arbeid med studieretninger og programmets læringsutbyttebeskrivelser.²⁸
  - Arbeid med enkeltemner som kan vise seg å være svake ledd i et studieløp. Slike svake ledd kan føre til frafall på hele studiet.
  - Se nærmere på dynamikken mellom bachelorstudium og årsenheter. Analyser viser at årsenheter i begrenset grad rekrutterer til bachelorstudiet i samme fag. Konkurrerer de om de samme studentene? Hva er konsekvensen av å ha flere søknadsalternativer inn til ett og samme fag?
- Læringsmiljø er ikke bare det som skjer på campus, det omfatter også tiden studenten tilbringer utenfor campus. Mange studenter er lite på campus, og målinger viser at de generelt bruker for lite tid på studiene. Tiltak:
  - Forsere arbeidet med å bygge kompetanse i og ta i bruk digitale hjelpemidler i undervisningen, slik at den blir bedre tilpasset dagens studenter.
  - Utvikle undervisning som i større grad inneholder opplegg som både stimulerer til og forutsetter at studentene er mer aktive før, mellom og etter forelesninger og seminarer.
  - Oppfølging av DIKU-søknad om studentaktiv læring og digitalisering. Svar på denne søknaden kommer våren 2019. Uansett utfall vil instituttet bruke planene fra søknaden for videre arbeid med digitalisering i undervisningen.

---

²⁸ Siste revisjon har vært russisk og polsk, tsjekkisk, BKS. Her legges det vekt på å tilby exfac og exphil i 1. og 2. semester for å lette gjennomføringen av emnegruppen fra starten av, samt et obligatorisk studieopphold i utlandet. Studieløpene legger dermed opp til en mindre bratt progresjon fra starten av, som øker etter hvert, og målet er at flere studenter følger studieløpet frem til fullført grad.

- Vi ønsker i enda større grad å rette oppmerksomheten mot utenlandsopphold som en viktig forutsetning for å bli god i fremmedspråket, og for å gi studenten selvtillit og lyst til å gjennomføre den påbegynte graden.
  - Tiltak er økt bruk av obligatoriske utenlandsopphold og løsninger for *aktiv avmelding/ opt out*. Målet er økt obligatorikk på alle studier i fremmedspråk.
- Å øke studienes relevans betyr å arbeide mer for å skape sammenheng med yrkeslivet, men ikke minst å gjøre studentene og lærerne bevisst hvilke potensialer og jobbmuligheter som ligger i våre utdannelser. Tiltak vil være:
  - Arbeid med presentasjonen av studiene.
  - Oppfølging og tilpasning til utviklingen i skolefagene.
  - Integrere studentene i større grad i ILOS' forskning og akademiske fellesskap.
- Større medvirkning fra studenter i arbeidet med utvikling av studier og kvalitetssikring. Tiltak her vil være:
  - Økt aktivitet i programrådene
  - Revisjon av studiekvalitetssystemet på emner innen rammene av HF's retningslinjer
- Didaktisk EU-prosjekt med Polen
  - Det didaktiske prosjektet i samarbeid med det polske departementet for vitenskap og høyere utdanning er i utgangspunktet en bestilling fra det polske departementet for å utvikle didaktiske ferdigheter blant universitetslærere i Polen. Prosjektet involverer lærere ILN, IKOS og ILOS, og vi ser det også som en arena for gjensidig erfaringsutveksling om undervisningskultur.

Med hilsen

Christian Janss
Utdanningsleder

Mons Andreas Finne Vedøy
Studieleder